

העבודות על אורלי ביני וברק
החייבים שלכם אומרים הכל!
שמאל: עמונה • למטה: הטייסים
הסרבנים-מסלום סקטיים

תחומי פולמוס אשר קשר // צילום: ריאן

טקסט פוליטי

פינוי מאחז עמונה כטראומה לאומית של שמאל וימין • ביני וברק מחייכים בזחילות • המחבלת המתאבדת

ממסעדת 'מקסים' מול אשתו של יגאל עמיר • כל אלה עולים עכשיו בתערוכה חדשה של הצייר יונל אורלי, שביסס את

עבודותיו הפרובוקטיביות על תצלומים מעמודי החדשות בעיתון • הסערה האמנותית החדשה כבר בדרך

שמאלנית בפינוי עמונה

'עמונה' של אורלי לא רק מזכירה גם את ה'גרניקה', יצירת המופת של פיקאסו מ-1937 המתארת את זוויות מלחמת האזרחים בספרד. אורלי גם טורח להזכיר כי היא שימשה השראה לעמונה שלו. כזכור, בפברואר 2006 נהרסו תשעה מבני קבע לא חוקיים בעמונה, לאחר שכוחות משטרה פינו אלפי מתנחלים שנהרו להפגין במקום. במהלך הפינוי היוו השוטרים חלק מהמפגנים הצעירים, לטענתם גם ללא גילויי התנגדות. אף שתמונתו של פיקאסו צוירה לאחר מחיקת העיידה הבאסקית נדניקה על ידי היל האוויר הגרמני, שפעל בספרד לטובת המורדים הפאשיסטים, ונהרגו בה 1,600 איש ואלפים נפצעו, ובעמונה מדובר בסך הכל בפינוי ללא נפגעים של מאחז בלתי חוקי, נרמה כי אליו בא ר' אורלי, 'עמונה' היא הגרניקה הישראלית ומסרתה להאזין בפני העולם את מה שישראל מוכנה לשלם עבור השלום. ציור מוצגים אירועים חיים שהוקפאו לרגע, קרנבל של דמויות שביארו נלקחו מהזיכרון הקולקטיבי. הפרשנות האישית שאורלי מעניק לאירועים תורמת להם משמעות חדשה. גם כאן מתוארים אורחים פשוטים לצד דמויות הנושאות משמעות סמלית, גם אלו שלבאורה באמור כלל לא קשורות ליצירה, 'אורי וזהר בגלגול הקודם החילוני שלו הוא הישראלי היפה', מסביר אורלי. 'אני מרגיש שעמונה היתה מעין נקודת מפנה בחוויה הישראלית, כאילו איבדנו את תמימותנו. אמנם השמאל לנית מתל אביב בפינה של הציור לא היתה שם במהלך הפינוי, אבל בישראלית שכחה צפתה באירוע בטלוחודה היא בחלט היתה חלק מסבו', ומופיעים בעבודה מסובך גם המשתתפים המוכרים מהעיתון, החיילים מכוכבי הקצת, הנערות החיות שנאבקת בהם, המוסים מכוכבי העיניים, רתי עם תפילין למצחו הודק מרה לשמיים,

הרב אורי וזהר לא נכח בפינוי התנחלות עמונה ב-2006, אבל קשה להתעלם מהנוכחות המאוד בולטת והמאוד חילונית שלו בתיעוד האמנותי המצמרר של האירוע בעבודתו הגדולה של הצייר יונל אורלי.

הצבעים אקספרסיביים ודרמטיים, הקומפוזיציה רחוקה, הציורים סוערים, גועשים ורוויי יצרים ומבטאים בצורה הריפה ונוקבת את חריות המציאות הישראלית. לא רחוק מאורי וזהר אפשר למצוא ביצירה 'עמונה' גם מלכת יופי שמחזיקה את בתה ופוערת את פיה. בפינה השמאלית העליונה, בחלש האמצעי של הטריפטיך וציור בשלר שהחליטו נצפתה גם שמאלנית יפת גפס ושיות נפש, המרזיקה מוס יין בידה. כל אלה הם צופים או משתתפים בחוויה העוצמתית הזו, שנכללות בה גם הדמויות שהשתתפו הלכה למעשה בפינוי המתוקשר ההוא: המפנים והמפונים של ההתנחלות.

סקורו של הטריפטיך בימי הביניים, אז היה מוצג בדרך כלל בכנסיות. התנאי למבנה כזה הוא שאפשר להפריד בין שלושת החלקים וכל אחד עשוי להיראות בנפרד, ובה בעת הם מהווים נושא בולל אחד. פורמט ציורי זה מאפשר, על פי אורלי, להביע ביות הרחבה את הנושא המצויר. בחרר השינה קטן המידות של אורלי הטריפטיך של 'עמונה', המשתרע על קיר והצי, נראה כמו משהו גדול ומאיים, בדיוק כמו הרשם שאורלי היה רוצה שיותגור על הצופים בו. עכשיו יהיה אפשר לראות את עמונה, לצד יצירות נוספות שנושאותן כאילו ירדו מהעיתון היימי ועברו עיבוד מחודש במוחו ובידיו של האמן, ב'אופרות פוליטיות', תערוכת היחיד הראשונה של אורלי (35), שתפתח ביום המישי בבית האמנים בתל אביב.

"רק לאחרונה הפנמתי
בעצם כי חלק ניכר מן
ההשפעות שלי הגיע
מהחוויות שלי כמי שגדל
בירושלים. הרי שם
התקשורת הפוליטית
הוויזואלית עצומה -
ההפגנות, המחאות,
השלטים, הפשקווילים.
לדעתי זו העיר הכי
פוליטית בעולם"

ורלי קרמל
הרמית של מציאות
ייחודית לישראל

ת'ת' מודע בכחול לכן היא יצירה מרשימה שמתעדת את המלחמה באשר היא. האמירה הפוליטית מקבלת את קדמת הבמה באופן ברור. אתה יכול לראות את החמורים כמו אצל גויה, שרוכבים על גבם של האנשים הפשוטים. מי אלה אם לא הפוליטיקאים שלנו? אומר אורלי

הרעת שלו. שניהם וחוחים ולא רואים סמסר ואני חושב שהחידוד של כיבי וברק אומר הכל. שניהם מחייבים ומסתכלים ומחייכים. חידוד הביטחון העצמי של כיבי ברור, אני רק לא מכין למה לברק לחידוד כל כך.

בעבודותיו של אורלי האמן הוא צופה המדווח על המציאות דרך עיניו הייחודיות. באופן זה אורלי מזהה את האמן מסוג של עיתונאי העבודות מקיימות דיאלוג אקטואלי עם מאורעות פוליטיים חברתיים. התחייבות לאירועים אלה מייצרת עמדה, ומנגה, מעלה לרצון סוגיות מסוימות ובינלאומיות. "אני לא חי באיזה מגרל שן", אומר אורלי. "חייתי בירושלים רוב חי ואני חי כעת ביפו. לכן אני מספר סיפור ולא פילוסוף איסטנים. היצירות שלי מתמקדות בסצנות שבהן מתוארים חיי היומיום של האזרח וקיינו גם זוויות המלחמה.

רק לאחרונה הפנתתי בעצם כי חלק ניכר מן ההשפעות שלי הגיע מהחוויות שלי כמי שגדל בירושלים, הוא אומר, "הרי שם התקשרות הפוליטית החיזקאלית עצומה - ההפגנות, המהאות, השלטים, הפשקווילים, הרעתי וזו העיר הכי פוליטית בעולם".

ירושלים שלי

אורלי, שגדל במעלות דפנה ולטר בבית הספר רנה קאסן, עזב לאחרונה את ירושלים. הוא חי היום ביפו, נשוי מזה שלושה חודשים לסימה, אשת שיווק, גם היא ירושלמית בעברה.

"עזבתי את ירושלים כי קשה לחיות בעיר הזו. רציתי לראות איך זה במקום אחר. יפו הזכירה לי את ירושלים של לפני 20 שנה, כאשר הייתי הולך עם אבא שלי ברגל לעיר העתיקה. התחלתי לצעוד ראשו עיר שלא אפשרו לאנשים צעירים כמוני לחיות כמו שצריך. למה לי לצאת בערב ולעבוד דרך חמישה מחסומי מג"ב? אף חבר שלי לא נשאר בעיר. יש לי עריון משפחה בעיר הבית של ההורים שלי שם, אחי נמצא שם. הכרתי את חיי הלילה של ירושלים, את עולם האוכל והשפים המצוי, כי עבתי בתי כסאנטי וכצ'אקרה וגם במסערת 'הנביאים' בומגן, אבל היום אין שם תעסוקה לאדם כמוני."

"תמיד ציירתי", הוא אומר, "אבל בזמן שאני התמקדתי בפורטרטים כולם ציירו קומיקסים, ואני ממש לא הת"

חברתי לזה ואו הפסקתי לצייר בכלל". אורלי חזר לצייר בזמן שירותו הצבאי בהנדסה הקרבית ולאחר הצבא למד אמנות בבצלאל, "אני פרפקציוניסט", הוא מסביר. מודע לא יצא עד עתה בתערוכה. "לא הייתי שלם לחלוטין עם העבודות שעשיתי. כאשר עזבתי לאחרונה את ירושלים חיפשתי בית שיוכל להכיל את היצירות שלי. אני חייב לראות אותן על בסיס יומיומי. הייתי חייב לראות שהלק מן העבודות גם יעמדו במבחן הזמן, וחלק אכן לא עמדו בו והן טאופסנות כרגע."

העבודות שלא טאופסנות ומוצגות כרגע על קירות דירתו לפני שיעברו לתערוכה, ראויות באינפורמציה, הציורים הגדולים סוערים, נעשים ורדודי יצרים. הנושאים מנוונים ומעוררי מחשבה ומציגים את מלחמת ישראל, פיגועי התנחלות, אשתו של ינאל עמיר, המחבלת המתאבדת מטעדת מקסים, סדר הטייסים ועוד.

אני טקסט פוליטי

שלוש יצירות - 'הרצאה להודג כי' במאי 1808 של גויה, 'ניצחון המוות' של פיטר ברויגל ו-The Country של סיגליט לנדאו - שימשו השראה ליוצרותיו של אורלי 'ת'ת' מודע בכחול לכן, בריוק כמו שה'גרניקה' הייתה ההשראה ל'עמונה'. 'אני מצטט בגלוי מתוך העבודות הללו', הוא מסביר. 'אמנות רדימריים זה דבר מצטבר'.

'ת'ת' מודע בכחול לכן' היא יצירה מרשימה שמתעדת את המלחמה כאשר היא האמירה הפוליטית מקבלת את קדמת הבמה באופן ברור. אתה יכול לראות את החמורים כמו אצל גויה, שרוכבים על גבם של האנשים הפשוטים. מי אלה אם לא הפוליטיקאים שלנו?"

בעבודה 'אישה כצחוב, כחול חרוד' האישה היא דימוי למדינה. בטרופיטוד הימני, 1948, האישה, המסתלת את מלחמת העצמאות, שוכבת מאוימת בין השיחים. בסדר' סטיך האמצעי, 1967, האישה משוחררת ומסתלת לפי כך את מלחמת ששת הימים. ובטרופיטוד השמאלי, 2011, האישה מוצגת כפרס חילטון פרובוקטיבית ומאיימת.

אורלי: "אין שאני רואה את זה, אני מנסה לקעקע את המציאות. האירועים הבלתי נתפסים מתחלפים ומשתנים בקצב שהדפסת העיתונים לא מצליחה להרביק. האינטרנט ניסיונות הרבה רורשת יכולות הרחקה גבוהות, אולם עם זאת הישראלים מצליחים לשמור על שפיות כלשהי. אני מנסה שלא להתמקד ולא להרחיק אלא להעלות על פני השטח מעגל אימה שאיננו נגמר ומתאר תמונה הרסנית של מציאות הייחודית לישראל."

מבצעי זוהר ויופי לשנה החדשה

סדרת טיפולי אנטי אייג'ינג
 לטיפול בקמטים
 5 טיפולים
 1500 ₪
 במקום 2250 ₪

הסרת שיער LightSheer Duet
 מפשעות רק 1000 ₪
 + בית שחי מתנה!
 רגליים רק 3500 ₪
 + מפשעות מתנה!

טיפול קריסטל החדרת חמצן וחומצה הילרונית
 לזוהר והחייאת העור
 190 ₪
 במקום 120 ₪

בוטוקס ומילוי קמטים ע"י רופא

אולטרה סאונד להמסת שומן וצלוליט
 הרשמי לסדרה בת 10 טיפולים וקבלי 3 טיפולים נוספים
מתנה!

פדיקור מניקור + פראפין
 120 ₪
 במקום 200 ₪

www.enomi.co.il
נעמי קוסמטיקה ולייזר
 רחוב כפר עציון 2, ארנונה 02-6733201